

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 23448/2024
03.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., Република ..., чији је пуномоћник Мирослав Херцег, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2051/24 од 28.08.2024. године, у седници одржаној 03.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија туженог и **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2051/24 од 28.08.2024. године у преиначујућем делу и делу одлуке о трошковима поступка, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужиље и потврђује пресуда Основног суда у Новом Саду П 554/2024 од 13.05.2024. године у ставовима четвртим, шестом и седмом изреке.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2051/24 од 28.08.2024. године у потврђујућем делу, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2051/24 од 28.08.2024. године у потврђујућем делу.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженом накнади трошкове ревизијског поступка од 67.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 554/2024 од 13.05.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је предлог туженог за одређивање прекида поступка. ставовима другим и трећим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и тужени је обавезан да тужиљи исплати 612.250,00 динара са законском затезном каматом од 13.05.2024. године, као дана пресуђења, до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужиља тражила да се тужени обавезе да јој исплати

преко досуђених 612.250,00 динара до тражених 4.491.900,00 динара. Ставом петим изреке, утврђено је да је тужени стекао право јавне својине 2/8 делова на кат.парц. бр. .../1 површине 110 м2, 2/8 делова на кат.парц. бр. .../11 површине 101 м2 и 46/... делова на кат.парц. бр. .../2 површине ... м2, све у КО Футог, које се воде уписане код РГЗ СКН Нови Сад, што је тужила дужна трпети да се тужени са тим правом упише код надлежне службе за Катастар непокретности након правноснажности пресуде. Ставом шестим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужила тражила да се утврди да је тужени стекао право јавне својине у 2/8 делова на кат.парц. бр. .../6 површине 359 м2 и 536/... делова на кат.парц. бр. .../2 површине ... м2 све у КО Футог, које се воде уписане код РГЗ СКН Нови Сад 1. Ставом седмим изреке, тужени је обавезан да тужили накнади трошкове парничног поступка од 299.145,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2051/24 од 28.08.2024. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужиле, одбијена жалба туженог и првостепена пресуда потврђена у побијаном усвајајућем делу, а преиначена у одбијајућем делу и делу одлуке о трошковима поступка, тако што је тужени обавезан да тужили исплати, поред досуђених 612.250,00 динара још и 3.879.650,00 динара, укупно 4.491.900,00 динара са законском затезном каматом на разлику ових износа почев од 13.05.2024. године, као дана пресуђења, до исплате; утврђено је да је тужени стекао право јавне својине у 2/8 делова на кат.парц. бр. .../6 површине 359 м2 и 536/... делова на кат.парц. бр. .../2 површине ... м2 све у КО Футог, које се воде уписане код РГЗ СКН Нови Сад 1, те је дужан тужени да о свом трошку изврши упис права јавне својине на предметним парцелама пред надлежним РГЗ СКН Нови Сад 1, што је тужила дужна трпети, а тужени је обавезан да тужили накнади трошкове поступка од 339.334,00 динара. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужили накнади трошкове жалбеног поступка од 206.957,75 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао побијану пресуду (у преиначујућем делу) у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон), па је нашао да је ревизија туженог делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парцела број .../2 имала је површину 1658 м2, али је преузимањем површина парцела и делова парцела из ДКП након стављања ДКП у службену употребу њена површина промењена у нову површину ... м2. На овој парцели носилац права коришћења је била ББ у уделу 1/1, а на парцели ... КО Футог носиоци права коришћења су били ВВ и ББ, са по 1/2 дела. Деоом ове парцеле, укупне површине 3971 м2, настале су нове парцеле и то: .../1 површине 110 м2, .../6 површине 359 м2 и .../11 површине 101 м2. Решењем Основног суда у Новом Саду О 5673/2016 од 02.12.2016. године, утврђено је шта чини накнадно пронађену имовину иза пок. ББ, између осталог, непокретност уписана у ЛН бр. 1963 КО Футог – парцела

бр. .../2 село, њива 2. класе, површине ... м2, земљиште у државној својини са правом коришћења оставиље у 1/1 дела и непокретност уписана у ЛН бр. .. КО Футог - парцела бр. ... село, њива 2. класе, површине 3971 м2, земљиште у државној својини са правом коришћења оставиље у 1/2 дела, те су за наследнике оглашени ГГ из ... и овде тужилца, свака у по 1/2 дела.

Утврђено је да је решењем РГЗ СКН Нови Сад 1 од 19.01.2017. године дозвољено да се у ЛН бр. 1963 КО Футог изврши промена намене земљишта на непокретностима приказаним у А листу и то: кат.парц. бр. .../2 површине ...м2, њива 2. класе, остало грађевинско земљиште у државној својини, тако да ново стање гласи кат.парц. бр. .../2 површине ...м2, њива 2. класе, земљиште у грађевинском подручју, власника ГГ и овде тужилце са делом поседа од по 1/2, те је дозвољена у ЛН бр. .. КО Футог промена намене земљишта приказаног у А листу и то: кат.парц. бр. ..., површине 3971м2, њива 2. класе, остало грађевинско земљиште у државној својини, тако да ново стање гласи кат.парц. бр. ... површине 3971м2, њива 2. класе, земљиште у грађевинском подручју власника ВВ са делом поседа 1/2, ГГ са делом поседа 1/4 и овде тужилца са делом поседа 1/4. Утврђено је да је у листу непокретности КО Футог за парцеле .../1 површине 110 м2, .../6 површине 359 м2 и .../11 површине 101 м2, наведено је да је реч о земљишту у грађевинском подручју, по култури њива 2. класе, а као ималац права на истима, између осталих, означена је тужилца са уделом од по 2/8. За парцелу .../2 површине ... м2, наведено је да је реч о земљишту у грађевинском подручју, по култури њива 2. класе, а као ималац права на истој, између осталих, означена је тужилца са уделом од 1/2. Наведене парцеле се налазе у месној заједници Футог, насељеном месту Футог, Општина Нови Сад и према Плану генералне регулације насељеног места Футог („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 45/15,...20/23) и Плану детаљне регулације дела Купусишта у Футогу („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 27/23) парцеле .../1, .../6 и .../11 у целости су предвиђене за површину јавне намене - регулацију улица. Парцела број .../2 к.о. Футог, укупне површине ... м2, према Ситуацији намене означена је словима „А“, „Б“, „В“ и „Г“, па је део означен словом „А“ (површине 92 м2) намењен за јавну саобраћајну површину регулацију улице ..., део означен словом „Б“ (површине 890 м2) намењен за јавну површину — зелену површину, део означен словом „В“ (површине 182 м2) намењен за јавну саобраћајну површину - регулацију улице ..., а део означен словом „Г“ (површине 492 м2) намењен за остало земљиште породично становање.

Парцеле бр. .../1 КО Футог укупне површине 110 м2 и бр. .../11 укупне површине 101 м2 планском документацијом су у целости ушле у састав улица ... (парцела .../1) и ... (парцела .../11), док у природи, такође у целости, представљају улице ... и ... и користе се као јавне и саобраћајне површине у месној заједници Футог, насељеном месту Футог, а планска регулациона линија представља и фактичку регулациону линију која раздваја површину за јавне намене и површину за остале намене.

Парцела бр. .../6 КО Футог укупне површине 359 м2 планском документацијом је у целости ушла у састав улице ... у Футогу. Наведена парцела је планском документацијом у целости намењена за саобраћајну и јавну површину — регулацију улице Изласком на локацију предметне парцеле, констатовано је да је наведена парцела изузета као саобраћајна и јавна површина улица у целости, као што је планском документацијом и намењено. Предметна парцела која је у катастарској евиденцији по начину коришћења њива 2. класе, која по облику и димензијама не

представља пољопривредно земљиште и у те сврхе се не може користити односно парцела по облику, димензијама и положају у простору није пољопривредно земљиште које се не може као такво самостално користити. Предметна парцела је формирана приликом парцелације на начин да је формирана искључиво ради издвајања за јавну површину. Фактичко стање на предметној парцели је неизграђено грађевинско земљиште које се не обрађује, на парцели нема елемената пута, утабане стазе нити асфалта.

Утврђено је да је од површине парцеле .../2 КО Футог која износи ... м2, актима планске регулације обухваћено 1164 м2, од чега је 92 м2 приведено намени, док површина од 182 м2 (која треба да уђе у састав улице ...) и површина од 890 м2 (која је намењена за јавну зелену површину) нису приведени намени и користе се у сврху пољопривредне производње. Удео тужиље у погледу површине која је обухваћена планским актима (182 м2+890 м2) и површине приведене намени (92 м2) чини укупно 1164 м2 парцеле број .../2 КО Футог и тужиља је власник у 582/... делова.

Оценом налаза и мишљења вештака за област грађевинарства, утврђено је да је просечна цена грађевинског земљишта 6.200,00 динара/м2, па вредност парцеле .../1 површине 110 м2 износи 682.000,00 динара, што за удео тужиље од 2/8 делова, односно за 27,5 м2 износи 170.500,00 динара, вредност парцеле број .../6 површине 359 м2 износи 2.225.800,00 динара, што за удео тужиље од 2/8 делова, односно за 89,75 м2 износи 556.450,00 динара, вредност парцеле број .../11 површине 101 м2 износи 626.200,00 динара, што за удео тужиље од 2/8 делова, односно за 25,25 м2 износи 156.550,00 динара, вредност парцеле број .../2 површине ... м2 износи 10.248.600,00 динара, што за удео тужиље од 1/2 делова за ситуацију намене „А“ од 92 м2, односно за 46 м2 износи 285.200,00 динара, за ситуацију намене „В“ од 182 м2, односно за 91 м2 износи 564.200,00 динара, а за ситуацију намене „Б“ од 890 м2, односно за 445 м2 износи 2.759.000,00 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев, применом одредбе члана 1 став 1 Протокола број 1 уз Конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, члана 58 Устава Републике Србије, члана 3. Закона о основама својинскоправних односа и члана 10. Закона о јавној својини, налазећи да су парцеле бр. .../1, .../11 и .../2, које су приведене намени одређеној планским актом туженог као такве постале добро у општој употреби и у јавној су својини туженог. У односу на парцелу .../6 и на део парцеле .../2, који није приведен намени, тужбени захтев је одбијен, будући да се парцела бр. .../6 у површини од 359 м2 налази у атару и ни на који начин није искоришћена за пут, а да се парцела .../2 у површини од 182 м2 и 890 м2 користи као површина за пољопривредну производњу, закључивши да тужиља у смислу правила о терету доказивања није доказала у чему се огледа њено ограничење располагањем имовине на наведеним парцелама.

Другостепени суд није прихватио изложену правну аргументацију првостепеног суда у одбијајућем делу тужбеног захтева, налазећи да је првостепени суд погрешно применио материјално право, имајући у виду да је Планом детаљне регулације дела Купусишта у Футогу („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 27/23), остао неизмењен претходно донети План детаљне регулације дела Купусишта у Футогу („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 37/2008), којима је предвиђено да ће се од делова парцела .../2 и ... КО Футог образовати јавно грађевинско земљиште

саобраћајнице, из чега произлази да су предметни делови ових парцела, након извршене парцелације у актуелним планским актима туженог, предвиђени за јавну намену у целости и то још 2008. године. Оценио је да у односу на део земљишта који није приведен планираној урбанистичкој намени тужиљи (део парцеле .../2 у површини од 182 м² и 890 м² и цела парцела .../6 у површини од 359 м²), припада такође право на накнаду, а не само за ону површину која је фактички приведена планској намени, будући да је и у односу на овај део, који је планским актом такође предвиђен за јавну површину, доношењем планског акта ограничено право тужиље на мирно уживање имовине због забране градње објеката на истима и умањене економске оправданости садње вишегодишњих култура током дугог временског периода тужиље у погледу судбине њене имовине, те иста због тога трпи прекомеран терет, због чега јој је повређено право на имовину. Стога је преиначио првостпену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиље на начин ближе наведен у изреци.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда (у преиначујућем делу одлуке) засновано је на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 20. Закона о експропријацији („Службени гласник Републике Србије“ број 53/95 ... 55/13) који је био на снази у време доношења плана Генералне регулације насељеног места Футог, прописано је да Влада Републике Србије може утврдити општи интерес за експропријацију ако је експропријација непокретности неопходна за изградњу објеката у области образовања, здравства, социјалне заштите, културе, водопривреде, спорта, саобраћајне, енергетске и комуналне инфраструктуре, објеката за потребе државних органа и органа територијалне аутономије и локалне самоуправе, објеката за потребе одбране земље, обезбеђења заштите животне средине и заштите од елементарних непогода, за експлоатацију рудног блага, као и за изградњу станова којима се решавају стамбене потребе социјално угрожених лица (став 1). Ставом 4. овог члана прописано је да јавни интерес за експропријацију може да се утврди ако је, у складу са законом, донет одговарајући плански акт, ако овим Законом није другачије одређено.

Чланом 53. став 1. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“ број 72/09 ... 145/14), прописано је да информација о локацији садржи податке о могућностима и ограничењима градње на катастарској парцели, односно на више катастарских парцела, на основу планског документа (став 1), информацију о локацији издаје орган надлежан за издавање локацијских услова у року од 8 дана од дана подношења захтева, уз накнаду стварних трошкова издавања те информације (став 2), а одредбом члана 88. став 3. истог закона прописано је да пољопривредно земљиште којем је планским документом промењена намена у грађевинско, до привођења земљишта намени може се користити за пољопривредну производњу.

По оцени Врховног суда, супротно становишту другостепеног суда, правно становиште првостепеног суда је засновано на правилној примени материјалног права. Наиме, како из утврђеног чињеничног стања произилази да се предметне парцеле и то: парцела бр. .../6 у површини од 359 м² налази у атару и ни на који начин није искоришћена за пут, а да се парцела .../2 у површини од 182 м² и 890 м² користи као површина за пољопривредну производњу, те да тужиља у смислу правила о терету доказивања није показала у чему се огледа њено ограничење располагањем имовине на наведеним парцелама, то по оцени Врховног суда произилази да доношењем планских

аката тужени није ограничио тужилу у остваривању њених својинских овлашћења у дотадашњем обиму и начину остваривања истих, нити је онемогућена да земљиштем располажа, па тужили, како то правилно закључује првостепени суд, за сада није повређено право својине на предметним непокретностима, нити је доведено у питање њено мирно уживање имовине, тиме што поред доношења планског акта, нису предузете било које фактичке радње у вези предметних непокретности, да би иста постала јавно добро. Имајући у виду наведено, те чињеницу да је од момента доношења плана генералне регулације из 2015. године и плана детаљне регулације из 2023. године до дана подношења тужбе (24.01.2024. године) прошло девет година, односно једна година, то у конкретном случају тужила нису онемогућена да у дужем временском периоду остварују своја својинска овлашћења на земљишту у пуном обиму, па по оцени Врховног суда све наведено не представља повреду права на мирно уживање имовине у смислу одредбе члана 58. став 1 Устава РС и члана 1. Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и слобода, како то правилно закључује првостепени суд.

Како је преиначена другостепена пресуда и одбијена жалба тужиле, то је потврђена и одлука о трошковима првостепеног поступка.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Ценећи испуњеност услова за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, у смислу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), Врховни суд налази да не постоје разлози за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној (у потврђујућем делу побијане пресуде). Имајући у виду садржину тражене правне заштите, чињенице утврђене у поступку и начин одлучивања, Врховни суд је оценио да је побијана пресуда у складу са праксом и правним схватањем израженим у одлукама Врховног суда у којима је одлучивано о захтевима са истим или сличним чињеничним стањем и правним основом, у ситуацији када је планским документом, у конкретном случају према Плану генералне регулације насељеног места Футог („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 45/15,...20/23) и Плану детаљне регулације дела Купусишта у Футогу („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 27/23) парцеле .../1, .../11 и .../2 у целости су предвиђене за површину јавне намене - регулацију улица и фактички су приведене намени и представљају саобраћајницу и то: парцела .../1 – улицу ..., парцела .../11 и део парцеле .../2 (у површини од ... м2) – улицу Ревизијом се неосновано указује на другачије одлуке овог суда и нижестепених судова јер постојање другачије одлуке не указује нужно и на другачији правни став, будући да правилна примена права у споровима са захтевом као у конкретном случају зависи од утврђеног чињеничног стања, због чега не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потреба уједначавања судске праксе или новог тумачења права. Из наведених разлога, одлучено је као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена (у делу којим се побија другостепена пресуда у потврђујућем делу).

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради исплате поднета је 24.01.2024. године, а поднеском од 13.03.2024. године тужба је преиначена повећањем захтева. Вредност побијаног дела правноснажне пресуде је 612.250,00 динара. Овај износ, према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, представља динарску против-вредност испод 40.000 евра.

Имајући у виду да се ради о имовинскоправном спору у коме се тужбени захтев односи на неновчано и новчано потраживање, у коме побијана вредност предмета спора не прелази динарску противвредност 40.000 евра према средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то је Врховни суд нашао да је ревизија туженог недозвољена.

На основу члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Тужени је делимично успео у поступку по ревизији, па му на основу чланова 153, 154. и 163. став 2. ЗПП, припадају и опредељени трошкови овог поступка, који обухватају трошкове на име: састава ревизије 67.500,00 динара према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања ове парничне радње.

На члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу четвртном изреке.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић